Redactiunea, Administratiunea și Tipografia:
BRAȘOVU, piața mare, Târgulu Inului Nr. 30.
Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. Manuscripte nu se retrimitŭ.
Birourile de anunciurĭ:
Brașovu, piața mare, Târgulu Inului Nr. 30.
Inserate mai primescŭ în Viena R. Mosse, Haasenstein & Vogler (Otto Maass), H. Schalek, Alois Herndel, M. Dukes, A. Oppelik, J. Danneberg; în Budapesta: A. V. Goldberger, Eckstein Bernat: în Frankfurt: G. L. Daube; în Hamburg: A. Steiner.
Prețulŭ insertiunilorŭ: o seriă garmond pe o colónă 6 cr. și 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicărĭ mai dese după tarifă și învoială.
Reclame pe pagina a III-a o seriă 10 cr. v. a. séu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANULU LVI.

„Gazeta“ ese în fiă-care di
Abonamente pentru Austro-Ungaria.
Pe un anu 12 fl., pe șése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl.
N-rii de Duminecă 2 fl. pe anŭ.
Pentru România și străinătate:
Pe unŭ anŭ 40 francĭ, pe șése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 francĭ.
Se prenumĕră la tóte oficiele poștale din întru și din afară și la dd. colectorĭ.
Abonamentulŭ pentru Brașovŭ:
a administrațiunea, piața mare, Târgulŭ Inului Nr. 30 etagiulu I.: pe unu anŭ 10 fl., pe șése lunĭ 5 fl., pe trei lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusulŭ în casă: Pe unŭ anŭ 12 fl., pe 6 lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl. Unŭ esemplarŭ 5 cr. v. a. séu 15 banĭ. Atâtŭ abonamentele câtŭ și insertiunile suntu a se plăti înainte.

Nr. 95. Brașovŭ, Sâmbătă, 1 (13) Mai 1893.

Oposițiunea magnațilorŭ.

Brașovŭ, 30 Aprilie v.

Ministeriului Weckerle i s'a datŭ unŭ votŭ de neîncredere, la care nu s'a așteptatŭ séu celŭ puținŭ nu s'a așteptatŭ așa curêndŭ. Magnații au părăsitŭ de-odată rolulŭ lorŭ de simplii contemplatorĭ și înregistratorĭ ai actelorŭ guvernului și ai camerei deputațilorŭ și și-au luatŭ unŭ avêntŭ energicŭ spre a pune stavilă politicei bisericescĭ a guvernului.

In ședința de alaltaerĭ a camerei magnațilorŭ fŭ primită propunerea contelui Geza Szapary, prin care se desapróbă acestŭ programŭ, precum și procederea cabinetului Weckerle în cestiunea politică-bisericéscă.

Propunerea fŭ primită cu o maioritate de 25 voturĭ, dér nu împrejurarea acésta este, care dă o deosebită însemnătate oposițiunei magnațilorŭ, ci faptulŭ, că ei s'au grăbitŭ a lua posițiune în contra reformelorŭ proiectate încă înainte de ce s'a pronunțatŭ camera deputațilorŭ printr'o votare în favorulŭ lorŭ.

E învederatŭ, că prin acțiunea lorŭ timpuriă magnații au avutŭ de scopŭ a crea unŭ precedentŭ fatalŭ pentru guvernŭ, slăbindu-i astfelŭ posițiunea și față cu partidele din camera deputațilorŭ. Căcĭ orĭ câtŭ de vitejescŭ ar fi limbagiulŭ guvernamentalilorŭ și orĭ câtŭ de desprețuitorŭ s'ar pronunța organele lorŭ asupra influenței magnațilorŭ nu póte fi indoiélă, că proiectele de lege bisericescĭ trebue sĕ cadă în cele din urmă décă nu vorŭ întruni și consimțĕmêntulŭ camerei magnațilorŭ. Adevĕratŭ, că dintre 350 magnațĭ n'au fostŭ de față alaltăerĭ, decâtŭ cu totulŭ numai 137, dér împrejurarea, că în sînulŭ maiorității celorŭ de față, carĭ au votatŭ neîncredere guvernului, se află cei mai de frunte magnațĭ face sĕ se prevédă, că și în momentulŭ decisivŭ alŭ votării asupra proiectelorŭ de lege din cestiune maioritatea va fi în contra lorŭ.

Ministrulŭ președinte Weckerle declară, ce e dreptŭ, înainte de votare, că guvernulŭ nu va vedé nicĭ o consecență într'unŭ êventualŭ votŭ de neîncredere alŭ camerei magnațilorŭ. Dér e întrebare, décă consecențele nu se vorŭ manifesta în altă privință în defavorulŭ guvernului; décă mai alesŭ nu va fi încuragiată pe tótă linia oposiția prin atitudinea magnațilorŭ.

Organulŭ contelui Apponyi vorbesce deja de posibilitatea, ca oposițiunea din camera deputațilorŭ sĕ nu sprijinéscă programulŭ bisericescŭ alŭ guvernului. Se înțelege, că numai cu scopŭ, ca sĕ'lŭ lase sĕ cadă și sĕ vină apoi ea la cârmă sĕ esecute „reformele liberale.“

In orĭ-ce casŭ posițiunea guvernului s'a agravatŭ multŭ prin votulŭ de neîncredere alŭ camerei magnațilorŭ și șansele proiectelorŭ de lege bisericescĭ au devenitŭ fórte problematice. Multŭ va atêrna dela atitudinea corónei și în curêndŭ va trebuì sĕ se dovedéscă, décă monarchulŭ înclină mai multŭ spre vederile camerei magnațilorŭ orĭ spre ale cabinetului Weckerle.

CRONICA POLITICA.

— 30 Aprilie.

O generală sensație a făcutŭ în Germania **vorbirea împĕratului Wilhelm**, ținută generalilorŭ armatei din incidentulŭ unei reviste militare. Étă ce scrie „Nordd. Allg. Ztg.“: Pe câmpia dela Tempelhof, după revista militară, împĕratulŭ și-a esprimatŭ mulțumirea sa cu ținuta armatei, apoi a disŭ următórele:

„De când nu ni-amŭ vĕdutŭ, proiectulŭ militarŭ a trecutŭ prin fase deosebite. *N'am speratŭ, că elŭ va fi respinsŭ*, ba din potrivă am așteptatŭ dela sentimentulŭ patrioticŭ alŭ parlamentului, ca necondiționatŭ sĕ-lŭ priméscă. E tristŭ însĕ, dér m'am înșelatŭ! Minoritatea constătătóre din bărbațĭ cu idei patriotice, n'a putut'o s'o ducă la nimicŭ cu majoritatea. Intr'acestea *s'au accentuatŭ cuvinte pătimașe, carĭ nu se prea audŭ între ómenii culțĭ*. Am trebuitŭ sĕ recurgŭ la disolvare, și așteptŭ dela viitorulŭ parlamentŭ primirea proiectului. Décă mĕ voiu înșela și în acéstă speranță, *am de gândŭ, sĕ facŭ totŭ ce-mĭ stă în puterea mea, spre ajungerea scopului*, deóre-ce sunt pe deplinŭ convinsŭ de necesitatea proiectului militarŭ pentru susținerea păcei generale. Așĭ vorbi despre iritația masselorŭ, dér eu nu credŭ, ca poporulŭ germanŭ sĕ se lase a fi agitatŭ de cei nechiămațĭ. Din potrivă, în ce privesce proiectulŭ militarŭ eu sciu, că sunt una cu principii federativĭ, cu poporulŭ și cu armata. Primițĭ, dlorŭ, mulțumita mea! Am voitŭ sĕ mĕ declarŭ și acum înaintea D-Vóstrĕ, cum am făcut'o înainte de ivirea acestui proiectŭ“.

*

In timpulŭ din urmă s'a pornitŭ în **Francia** o mișcare latentă în favorulŭ unei schimbarĭ a **situațiunei politice** și adecă în două direcțiunĭ, una cu privire la disolvarea camerei și alta cu privire la chiămarea în fruntea republicei a unei persóne militare, în loculŭ unei persóne politice. In Paris a apărutŭ de curêndŭ o broșură, în care s'a stabilitŭ candidatura generalului *Saussier* pentru președința republicei. Acésta broșură de optŭ paginĭ descrie viața generalissimului armatei francese și asigură, că Saussier va întemeia unŭ guvernŭ tare și respectatŭ, care e fórte necesarŭ cu privire la împrejurarea, că fracțiunea demagogică își ridică capulŭ. Generalulŭ e lăudatŭ și ca amicŭ alŭ poporului și ca soldatŭ vitézŭ, care va sci sĕ-și apere patria atâtŭ față de dușmanii esternĭ câtŭ și față de dușmanii internĭ. Prin cercurile politice se ventiléză cestiunea *disolvărei camerei*, care însĕ întîmpină resistență din partea acelorŭ deputațĭ, carĭ se temŭ, că nu vorŭ mai fi aleșĭ.

Votŭ de neîncredere.

(Camera magnațilorŭ.)

Guvernulŭ unguresŭ s'a luatŭ de furcă cu boerii din camera magnațilorŭ și — a pățit'o! In ședința dela 10 Maiu a. c. s'a datŭ cabinetului Weckerle unŭ votŭ de neîncredere în tótă forma. Magnații ungurĭ, n'au refusatŭ guvernului bugetulŭ, dér au primitŭ cu 81 contra 56 voturĭ următórea propunere a lui Geza *Szapary*:

Camera magnațilorŭ nu apróbă programulŭ bisericescŭ politicŭ alŭ guvernului care atacă în esența și în basele sale statulu și societatea, și prin care se legaliséză și se nutresce ireligiositatea“.

Ședința, în care s'a datŭ acestŭ votŭ de neîncredere guvernului, a ținutŭ 5 óre întregĭ. A fostŭ fórte agitată. Magnații catolicĭ, formațĭ într'o falangă puternică, s'au îndreptatŭ cu tótă puterea contra ideilorŭ „liberale“, ce guvernulŭ unguresŭ a depusŭ în multŭ agitatele reforme bisericescĭ.

Celŭ dintêiu a luatŭ cuvêntulŭ contele *Szechen* Antal, care declară încă la începutŭ, că politica bisericéscă a guvernului l'a silitŭ sĕ iese din reservă. Elŭ recunósce statului dreptulŭ de-a stabili până la o margine óre-care anumite reforme ale căsĕtoriei, dér căsĕtoria are și o altă parte, de care statulŭ n'are dreptŭ sĕ se atingă: *partea morală*. Elŭ își sfêrși cuvêntarea dicêndŭ, că speréză că va sosi unŭ timpŭ, când națiunea își va aduce aminte de aceia, carĭ au semnalatŭ pericolulŭ și că guvernulŭ însușĭ va esclama odată: mulțămită cerului, că amŭ avutŭ o cameră a magnațilorŭ!

Gajzago Salamon a vorbitŭ în spiritŭ „liberalŭ“. Elŭ a polemisatŭ cu episcopulŭ Schlauch, accentuând că casa mag-

---

FOELETONULU „GAZ TRANS.“

La timpŭ potrivitŭ.

Schiță de *Carol Zastrow*.

Era în anulŭ 1815. în dilele congresului din Viena. Napoleonŭ I ședea în Elba și studia complicațiunile din Europa, curiosŭ de modulŭ cum se vorŭ descurca fără dênsulŭ.

In Viena însĕ erau adunațĭ representanții cabinetelelorŭ din Austria, Prusia, Rusia, Anglia și Francia, precum și a statelorŭ micĭ germane, și nu se puteau înțelege.

Și la acésta nu putea ajuta nicĭ presența personală a diferițilorŭ suveranĭ.

Nicĭ vorbă nu era, ca sĕ între în desbaterea intereselorŭ generale. Fiecare voia sĕ câștige ceva pentru dênsulŭ séu pentru statulŭ sĕu.

In prima liniă era împĕratulŭ Rusiei Alexandru, care dorea sĕ védă restaurarea regatului Poloniei. Spre scopulŭ acesta Prusia avea sĕ cedeze provincia Posen. Acésta se declară gata, în schimbulŭ regatului Saxoniei. Prusia mărită ar fi fostŭ unŭ rivalŭ prea periculosŭ în președenția Germaniei. Pe lângă aceea Prusia credea, că póte dovedi, că și fără așĭ mări teritoriulŭ e capabilă, ca sĕ conducă afacerile germane. Depuse unŭ planŭ, după care fiecare țéră germană se priméscă o constituțiune, în care ca ideă fundamentală figura o putere centrală în Germania. Planulŭ era oportunŭ, dér nu afla resunetŭ în regatele din Germania sudică, carĭ voiau sĕ rĕmână independente.

Sosi o representațiune de trei-decĭ de principĭ micĭ. Și aceștia erau sĕ fiă atrașĭ în pertractările privitóre la viitórea constituțiune a Germaniei. Din tóte acestea credea Papa, că póte deduce restaurarea sfêntului imperiu romanŭ. Anglia cerea sĕ fiă unica posesóră a mărilorŭ, Gustav Adolf IV coróna Svediei pentru fiulŭ sĕu. Și Talleyrand, fărmecătorulŭ diplomaticŭ, scormonea foculŭ, punêndŭ în perspectivă, unuia împlinirea datorințelorŭ sale pe contulŭ celuilaltŭ, zugrăvindŭ în colorile cele mai negre consecențele, ba lansà și o amenințare despre cei 700,000 rĕsboinici ai Franciei.

Mai înainte de tóte căuta elŭ sĕ împedece nisuințele de unitate ale statelorŭ germane. Scopulŭ sĕu principalŭ era sĕ încurce interesele și sĕ prelungéscă pertractările. După ce spiritele vorŭ fi fostŭ obosite, era mai lesne a influința asupra lorŭ și supremația Franciei în concertulŭ statelorŭ europene era asigurată.

Nu lipseau ómenĭ, carĭ pătrundeau planulŭ lui Talleyrand și între aceștia se afla Clemens Wenzel, principe de Metternich, ministrulŭ de esterne alŭ Austriei.

In genere atitudinea lui Metternich era mijlocitóre. Elŭ nutria principiulŭ, că tóte vorbirile, discursurile și decisiunile nu folosescŭ nimicŭ. „Evenimentele se întrepunŭ și risipescŭ orĭ ce decisiune. Atuncĭ acela câștigă, care a vorbitŭ mai puținŭ“.

Când congresulŭ era pe sfîrșite, Francia încheiase o alianță secretă cu Austria și Anglia în contra Prusiei și Rusiei.

Acésta a fostŭ resultatulŭ politicei lui Talleyand.

Era în nóptea de 6 spre 7 Martie, când nicĭ unulŭ dintre plenipotențiarĭ nu se mai îndoiă, că rĕsboiulŭ e inevitabilŭ.

Conferența ținŭ până la 3 óre diminéța. Metternich părăsi indispusŭ și obositŭ cabinetulŭ sĕu, în care se ținŭ conferența. Elŭ porunci camerierului sĕu sĕ nu-lŭ deștepte sub nicĭ o împrejurare, nicĭ chiar atuncĭ, décă ar sosi curierĭ cu depeșĭ importante.

Ce scirĭ importante aveau sĕ soséscă?

Iritarea ținŭ deșteptŭ încă multă vreme pe Metternich.—Ei se întruniră cu scopŭ ca sĕ asigure pacea. Acum despărțițĭ în partide se împrăsciau.

In gândurile aceste adormi.

Dér se bucură numai de două óre de somnŭ. Camerierulŭ sĕu întră în camera sa.

„Serenissime!“

„Ce este?“ întrebă principele.

„O depeșă! Ea e însemnată cu „urgentŭ“. Unŭ curierŭ a adus'o.“

Metternich se ridică în patŭ și ceti la lumina unei luminărĭ.

„Dela consulatulŭ generalŭ c. r. din Genua“.

„Ce scirĭ importante potŭ veni de acolo?“ murmură ministrulŭ, punêndŭ depeșa pe masa de alăturĭ și întorcêndu-se pe cealaltă parte.